

Η αγία Θεοδώρα από την Σύχλα (17ος-18ος αιών)

/ Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη

Α) Η ζωή της

Η Οσία Θεοδώρα της Σύχλας είναι η σπουδαιότερη αγίας μοναχή ανάμεσα στις άλλες, που έζησαν στα ρουμανικά μοναστήρια. Γεννήθηκε στο χωριό Βινατόρι της επαρχίας Νεάμτς το πρώτο ήμισυ του 17ου αιώνας. Ο πατήρ Στέφανος Γιώλντεα ήταν φύλακας του φρουρίου Νεάμτς. Μετά τον θάνατο της αδελφής της Μαργαρίτας, η Θεοδώρα παντρεύθηκε ένα νεαρό από το Ισμαήλ (πόλις της Ρουμανίας). Μα επειδή δεν έκαναν παιδιά, επήγαν και οι δύο σε μοναστήρια. Η μακαρία Θεοδώρα εφόρεσε το μοναχικό ένδυμα στην σκήτη Βαρζαρέστ της επαρχίας Ρίμνικ Σαράτ, ενώ ο σύζυγός της Ελευθέριος στην σκήτη Μάρε Ποϊάνα (Μεγάλο Ξέφωτο). Επειδή καταστράφηκε η σκήτη από τους τούρκους, η Θεοδώρα έγινε ησυχάστρια στα βουνά του Μπουζάου. Κατόπιν, αναχωρώντας για την περιοχή του Νεάμτς, ησύχασε μόνη της επί 30 χρόνια μέσα σε μια σπηλιά του βουνού Σύχλα, όπως η Οσία Μαρία η Αιγυπτία. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ευαρεστώντας τον Θεό, μετώκισε απ' αυτή την ζωή τις πρώτες δεκαετίες του 18ου αιώνας και ενταφιάσθηκε στην σπηλιά. Στα χρόνια 1828-1834, τα Λείψανα της αγίας Θεοδώρας μετεφέρθησαν στο μοναστήρι Πετσέρσκα του Κιέβου, όπου και ευρίσκονται μέχρι σήμερα.

B) Έργα και λόγοι διδασκαλίας

1) Αυτό το μακάριο βλαστάρι του Ρουμανικού μοναχισμού, ήταν από βρεφικής ηλικίας επίλεκτο και φυτεύθηκε στον Οίκο του Θεού. Αν και ήταν συνδεδεμένη με άνδρα η μακαρία Θεοδώρα, δεν εύρισκε ανάπαυσι στην ψυχή της, έως ότου έγινε νύμφη του Χριστού. Εγκατέλειψε τα μάτια και, φορώντας το ένδυμα της μετανοίας, ασκήτευσε σε μια από τις σκήτες, που είναι στην κοιλάδα του Μπουζάου.

2) Εδώ προώδευσε πάρα πολύ η οσία Θεοδώρα στην σιωπή, την προσευχή και την υπακοή. Σε λίγα χρόνια έφθασε στα μέτρα των παλαιών αγίων, αφού αξιώθηκε να λάβη την καρδιακή προσευχή και να γνωρίζη το πλήθος των μεθοδειών του νοητού εχθρού. Για όλα αυτά οι μοναχές την αγάπησαν και ωφελούντο από την ταπείνωσι, την άσκησι και τον ζήλο της.

3) Όταν εισέβαλαν οι τούρκοι στην κοιλάδα του Μπουζάου, η οσία Θεοδώρα κρύφθηκε στα όρη με την πνευματική της Μητέρα, την Μεγαλόσχημη μοναχή Παϊσία. Εκεί αγωνίσθηκαν μερικά χρόνια με νηστεία και αγρυπνία, υπομένοντας με ανδρικό φρόνημα την πείνα, το ψύχος και άλλους, αγνώστους σ' εμάς, πειρασμούς του διαβόλου. Αλλά αντιπαλαίοντας η μακαρία με την φλογερή προσευχή της, τα υπέμενε όλα, αφού γευόταν τις μυστικές παρηγοριές του Αγίου Πνεύματος.

4) Σαν εκοιμήθη στο όρος η πνευματική της Μητέρα μεταξύ των ετών 1670-1675, η οσία Θεοδώρα έλαβε πληροφορία από τον Θεό για τα βουνά του Νεάμτς. Εδώ, αφού επροσκύνησε την θαυματουργό Εικόνα της Μητέρας του Κυρίου που ήταν στην μεγάλη Λαύρα, επήγε να συμβουλευθή τον ηγούμενο της σκήτης Συχαστριάς, ιερομόναχο μεγαλόσχημο Βαρσανούφιο. Αυτός πληροφορήθηκε στην καρδιά του ότι η Θεοδώρα επιθυμεί την ερημική ζωή και εγνώρισε από το Άγιο Πνεύμα την αρετή της. Πρώτα της μετέδωσε το Άγιο Σώμα και Αίμα του Χριστού. Κατόπιν, δίνοντάς της για πνευματικό οδηγό τον Πνευματικό Παύλο, της είπε: «Πήγαινε στην έρημο για ένα χρόνο, στα δάση των βουνών της Σύχλας. Εάν ημπορέσης με την Χάρι του Θεού να υπομείνης τις δυσκολίες και τους φοβερούς πειρασμούς του διαβόλου, μείνε εκεί μέχρι του θανάτου σου. Εάν όμως δεν ημπορέσης να υπομείνης, να επιστρέψης σ' ένα γυναικείο μοναστήρι και εκεί να εργάζεσαι με ταπείνωσι την σωτηρία της ψυχής σου».

5) Αναζητώντας ο όσιος Παύλος ένα ερημικό κελλί για την μακαρία Θεοδώρα και μη ευρίσκοντας, συνάντησε ένα γέροντα ησυχαστή, που ασκήτευε κάτω από κάτι βράχους της Σύχλας. Αυτός, έχοντας το προορατικό χάρισμα, είπε στη Θεοδώρα: — Αγωνίσου, μοναχή Θεοδώρα στο κελλί μου, διότι εγώ θα πάω σ' άλλο ερημικώτερο καλυβόσπιτο. Ως εκ τούτου, αφού εγκατέστησε ο ιερομόναχος και μεγαλόσχημος Παύλος την οσία Θεοδώρα στα βουνά της Σύχλας και την ευλόγησε, επέστρεψε πάλι στην σκήτη.

6) Σ' αυτό το κελλί αγωνίσθηκε η οσία Θεοδώρα περίπου 30 χρόνια, δοξάζοντας ακατάπαυστα τον Θεό και υπερνικώντας με υπομονή και ταπείνωσι όλες τις παγίδες του εχθρού. Επειδή ενισχύετο με την άνωθεν δύναμι, δεν κατέβηκε πλέον

από το βουνό, ούτε ανθρώπινη βοήθεια δέχθηκε από κανέναν. Μόνο ο μακάριος Παύλος, ο Πνευματικός της, ανέβαινε μόνος του από καιρό σε καιρό στο κελλί της με τα Άχραντα Μυστήρια και έτσι πάντοτε αγωνίσθηκε σ' όλη την ζωή της. Μ' αυτή την αγγελική πολιτεία τόσο πολύ προώδευσε η οσία, ώστε έκανε αγρυπνίες όλες τις νύκτες με τα χέρια υψωμένα στον ουρανό, μέχρι να έλθουν τα χαράματα και το πρόσωπό της έλαμπε. Ύστερα αναπαυόταν δύο ώρες και πάλι άρχιζε. Τροφή ελάμβανε μόνο μια φορά κάθε δεύτερη ημέρα, λίγο παξιμάδι με χόρτα του δάσους, φτέρη και ξυνήθρα (λάπαθο), το οποίο μέχρι τώρα ονομάζεται «Το λάπαθο της αγίας Θεοδώρας». Νερό συγκέντρωνε από το βρόχινο, μέσα σ' ένα κοίλωμα ενός βράχου, που μέχρι σήμερα ονομάζεται «Το πηγάδι της οσίας Θεοδώρας». Και ένα παράδοξο θαύμα είναι ότι, το νερό δεν τελειώνει ουδέποτε απ' αυτό το κοίλωμα του βράχου.

Αργότερα όταν εκοιμήθη ο όσιος Παύλος, η μακαρία Θεοδώρα απέμεινε μόνη της, έχοντας μόνο την πρόνοια του Θεού.

7) Κάποτε, όταν εισέβαλαν οι τούρκοι μέσα στα χωριά και τα μοναστήρια της περιοχής Νεάμτς, τα δάση εγέμισαν από χωρικούς και μοναχούς. Τότε έφθασαν και μερικές μοναχές στο κελλί της οσίας Θεοδώρας. Η μακαρία Θεοδώρα τους είπε:

— Μείνετε εσείς στο κελλί μου, διότι εγώ έχω άλλο τόπο πιο κατάλληλο για καταφύγιο. Από εκείνη την στιγμή μετέβη σε μια άλλη κοντινή σπηλιά και συνέχισε μόνη της την άσκηση, άγνωστη απ' όλους. Την νύκτα αναπαυόταν λίγο επάνω σε μια πέτρινη πλάκα, η οποία φαίνεται μέχρι σήμερα.

8) Κάποτε μια συμμορία από τούρκους περιπλανιόταν στα βουνά της Σύχλας για σατανικές δουλειές και έφθασαν και στην σπηλιά της οσίας Θεοδώρας. Τότε ώρμησαν κατ' επάνω της για να την εξοντώσουν. Μα η αγία έπεσε στα γόνατα, εσήκωσε τα χέρια της προς τον Θεό και είπε: Λύτρωσέ με Κύριε, από τα χέρια των φονευτών μου! Εκείνη την στιγμή άνοιξε θαυματουργικά ο τοίχος της σπηλιάς. Αμέσως η νύμφη του Χριστού έφυγε από εκεί, κρύφθηκε στα δάση και έτσι εγλύτωσε από τον θάνατο.

9) Ξεχασμένη απ' όλους τους ανθρώπους, ως τα γεράματά της χωρίς καμιά συντροφιά, άφησε όλη την ελπίδα της μόνο στον Θεό. Αφού εγκατέλειψε το κελλί η οσία Θεοδώρα, αγωνίσθηκε στην σπηλιά σαν ένας ενσώματος άγγελος. Τώρα πλέον ούτε κρύο ούτε πείνα αισθάνεται καθόλου, ούτε ο διάβολος πλέον την ταλαιπωρεί. Προσεύχεται αδιάκοπα στον Θεό με τα χέρια υψωμένα στον ουρανό, μέχρι ν' αρπαγή με τον νου σ' αυτά τα ουράνια μυστήρια, ενώ με το σώμα υψώνεται επάνω από το έδαφος. Τότε φωτίζεται το πρόσωπό της, ενώ από το στόμα εξέρχεται και ανεβαίνει υψηλά μια φλόγα πυρός, όπως στους μεγάλους αγίους. Διότι είχε φθάσει η μακαρία με την προσευχή πολύ υψηλά, σε έκστασι, και γλυκαινόταν το πρόσωπό της με μια απερίγραπτη θεική Χάρι.

10) Τα ενδύματα της αγίας Θεοδώρας είχαν φθάσει τώρα να είναι μερικά κουρέλια, με τα οποία μετά δυσκολίας εσκέπαζε το αδύνατο από την πολλή άσκησι σώμα της. Ακόμη και η τροφή τελείωσε. Γι' αυτό ανέλαβαν τα πουλιά του ουρανού,

κατόπιν εντολής του Δημιουργού των, να της φέρνουν καθημερινά ψίχουλα και φλούδες από ψωμί που τα έπαιρναν από την τράπεζα της σκήτης Συχαστρίας. Η μακαρία Θεοδώρα προσευχόταν ακατάπαυστα για τον κόσμο και χαιρόταν διότι σε λίγο θα αποδημούσε από το θνητό σώμα της.

Σαράντα ημέρες πριν από το μακάριο τέλος της, προσευχήθηκε στον Θεό να της αποστείλη ένα ιερέα, για να μεταλάβη τα Πανάχραντα Μυστήρια. Και ο Κύριος δεν άφησε απαρατήρητη την ψυχική της επιθυμία.

11) Κάποια φορά παρατήρησε ο ηγούμενος της Συχαστρίας κοπάδια από πουλιά να φέρνουν ψίχουλα στο ράμφος των και να πετούν προς το βουνό της Σύχλας. Συλλογίστηκε λοιπόν κατ' ιδίαν μήπως εκεί ζη κανένας άγιος ησυχαστής. Γι' αυτό έστειλε δύο αδελφούς να παρακολουθήσουν πού πηγαίνουν αυτά τα πουλιά. Εβάδιζαν πλέον οι αδελφοί αυτοί στην περιοχή εκείνη και, περιπλανώμενοι την νύκτα μέσα στο δάσος, προσεύχονταν και περίμεναν να φωτίση. Κατόπιν, παρατηρώντας μπροστά των μια στήλη φωτός να υψώνεται στον ουρανό, την επλησίασαν και είδαν μια γυναίκα να λάμπη σαν ήλιος στο πρόσωπο, να προσεύχεται με τα χέρια υψωμένα και να μη στηρίζεται στο έδαφος. Ήταν η αγία Θεοδώρα.

— Σ' ευχαριστώ, Κύριε που με άκουσες! Είπε η μακαρία. Μετά επρόσθεσε: Μη φοβάσθε, αδελφοί, διότι είμαι μια ταπεινή δούλη του Θεού. Αλλά, σας παρακαλώ, να μου ρίξετε ένα επανωφόριο να σκεπασθώ διότι είμαι στο σώμα γυμνή. Αφού κατόπιν τους εκάλεσε να πλησιάσουν, τους διηγήθηκε τη ζωή της, το τέλος της που πλησίαζε, και τους έδωσε την εξής εντολή:

— Κατεβήτε στην σκήτη και πέστε στον ηγούμενο να στείλη τον Πνευματικό Αντώνιο και τον ιεροδιάκονο Λαυρέντιο εδώ, με το σώμα και το Αίμα του Χριστού.

— Πώς να πάμε με τέτοια νύκτα στην σκήτη, απάντησαν οι αδελφοί, αφού δεν γνωρίζουμε τον δρόμο;

— Πηγαίνετε με το φως που βλέπετε μπροστά σας και αμέσως θα φθάσετε.

12) Τα χαράματα της επομένης ημέρας έφθασαν στην Σύχλα ο Πνευματικός Αντώνιος με τον διάκονο Λαυρέντιο και τους δύο αδελφούς και ευρήκαν την αγία Θεοδώρα μπροστά στην σπηλιά της, κάτω από τους κλώνους ενός ελάτου. Στην αρχή η οσία τους αφηγήθηκε την ζωή της, κατόπιν απήγγειλε το «Πιστεύω», μετέλαβε τα Θεία Μυστήρια και, ζητώντας ευλογία από τον ιερέα, είπε: «Δόξα σοι ο Θεός, πάντων ένεκεν». Την ίδια στιγμή η αγία Θεοδώρα παρέδωσε την μακαρία ψυχή της στην αγκαλιά του Χριστού, ενώ το σώμα της ευωδίασε. Κηδεύθηκε και τοποθετήθηκε τιμητικώς από τους πατέρας στην σπηλιά, όπου ασκήτευσε.

13) Η είδησις για την ζωή και τον θάνατο της αγίας Θεοδώρας της Σύχλας διαδόθηκε γρήγορα σ' όλα τα μοναστήρια, στα χωριά της Μολδαβίας, μέχρι ακόμη και το άλλο μέρος των συνόρων. Γι' αυτό έτρεχαν στην σπηλιά της πιστοί από τα χωριά, προ παντός ασθενείς, και εθεραπεύοντο από τις διάφορες αρρώστειές των. Διότι το σώμα της δοξάσθηκε με αφθαρσία, ανέβλυσε ευωδία και έκανε θαύματα. Μερικοί προσκυνούσαν τα Λείψανά της, άλλοι ασθενείς άγγιζαν το φέρετρό της,

ενώ πολλοί πλένονταν με νερό από το πηγάδι της και ελάμβαναν βοήθεια και παρηγοριά.

14) Το άγιο σώμα της οσίας Θεοδώρας της Σύχλας έμεινε στην σπηλιά επί εκατό χρόνια, αφού απήλαυσε μια βαθειά ευλάβεια και τιμή, περισσότερο απ' όλους τους άλλους πατέρας. Μα ως θνητό και κρίμασιν οϊς οΐδε Κύριος, το σώμα αποσυνετέθη. Στα χρόνια 1828-1834 τα άγια Λείψανά της μετεφέρθηκαν στο Κίεβο και τοποθετήθηκαν στις κατακόμβες του μοναστηριού Πετσέρσκα με το όνομα σε μια επιγραφή «Η αγία Θεοδώρα των Καρπαθίων», όπου και υπάρχουν μέχρι σήμερα. Η ψυχή της όμως τώρα προσεύχεται πάντοτε μπροστά στην Παναγία Τριάδα για όλο τον κόσμο.

Οσιωτάτη Μητηρ ημών Θεοδώρα, πρέσβευε τω Κυρίω υπέρ ημών!

Ρουμανικό Γεροντικό

Εκδόσεις «Ορθόδοξος Κυψέλη»

Θεσσαλονίκη

Πηγή: anemonpnoi-magdalini.blogspot.gr